

Foto: PAVEL ANTONOV
Aliona Yurtsevich

Foto: INA VAN ZIJL
Bart Spaan

Foto: CO BROESE
Martijn Padding

Foto: MARCO BORGERVE
Michel van der Aa

Foto: MARCO BORGERVE
Peter Adriaansz

Foto: RICHARD AYRES
Richard Ayres

Foto: CO BROESE
Seung-Ah Oh

Foto: CO BROESE
Wilbert Bultink

Foto: GERRIT SCHREURS
Diderik Wagenaar

Ezequiel Menalled

Op de bres voor hedendaagse werken

Festival Toonzetters laat weer van zich horen. Voor de derde keer op rij kiest een internationale jury de tien beste Nederlandse composities van 2009, die op 28 en 29 augustus in Muziekgebouw aan 't IJ worden uitgevoerd. Het beste werk ontvangt de Buma Toonzetters Prijs.

'We hebben gekozen voor de tien beste composities van Nederlandse componisten of componisten die al enige tijd in Nederland werkzaam zijn', vertelt Ikaros van Duppen van Buma Cultuur, één van de initiatiefnemers van het festival en de prijs. Tijdens Toonzetters worden alle werken uitgevoerd, waardoor het publiek daar nogmaals of alsnog mee kan kennismaken. Van Duppen: 'Veel hedendaagse composities worden maar één keer gespeeld en dat is doodzonde. Zeker voor opvallende werken waar rumoer rond is geweest. Die verdienen het om vaker gehoord te worden. We willen één keer per jaar feestvieren door tien bijzondere werken opnieuw te laten klinken.' Toonzetters is een initiatief van Buma Cultuur, Muziek Centrum Nederland en Muziekgebouw aan 't IJ om hedendaagse Nederlandse klassieke muziek een impuls te geven. 'Veel mensen moeten een drempel over voordat ze naar een concert met nieuwe muziek gaan', stelt Van Duppen. 'Als mensen die stap durven maken, kunnen ze verrast worden en iets nieuws ervaren. Met Toonzetters willen wij publiek dat nog nooit met deze muziek in aanraking is gekomen een kans bieden om

met een prachtige selectie kennis te maken.' Uit een kleine honderd inzendingen heeft een internationale jury, bestaande uit Mark De-laere, David Pay, Rainer Pöllmann, Massimo Simonini, onder voorzitterschap van Lucas Vis, werken geselecteerd van Michel van der Aa, Peter Adriaansz, Richard Ayres, Wilbert Bultink, Ezequiel Menalled, Seung-Ah Oh, Martijn Padding, Bart Spaan, Diderik Wagenaar en Aliona Yurtsevich. Daarbij wordt gelet op originaliteit, oorspronkelijkheid en of een werk goed geschreven is. 'We presenteren het beste van het afgelopen jaar, het neusje van de zalm', zegt Van Duppen enthousiast. 'Tijdens het festival krijgen niet alleen de composities meer bekendheid, maar ook de componisten.' Zo kan het publiek de componisten zelf ontmoeten en worden ze geïnterviewd over hun werk. 'Een componist kan over zijn inspiratiebronnen vertellen en uitleggen waarom iets klinkt zoals het klinkt.' Uit de tien geselecteerde werken die allemaal in 2009 in première zijn gegaan, wordt uiteindelijk één compositie, één componist gekozen die de Buma Toonzetters Prijs krijgt. Een geldbedrag van 10.000 euro. Vorig jaar won Robin

de Raaff met zijn Vioolconcert de prijs. De keuze voor een internationale jury vindt De Raaff bijzonder, want 'daardoor krijg je andere, relativerende uitkomsten. Niet typisch Nederlands, dus minder couleur locale'. Het doel van Toonzetters is om een breed publiek te laten zien hoe talentvol en gevarieerd het Nederlandse nieuwe muziekaanbod is en het creëren van een ontmoetingsplaats van vakgenoten. Van Duppen: 'De jury, bestaande uit internationale festivalprogrammeurs van de festivals Transit in Leuven (België), Music on Main in Vancouver (Canada), Ultraschall in Berlijn (Duitsland) en het Angelica Festival in Bologna (Italië), kijkt met een andere blik naar de Nederlandse klassieke muziek. Ze nemen hun eigen culturele bagage en achtergrond mee, waardoor de horizon verbreedt.' Nieuwsgierig geworden? Wat er uiteindelijk uit de bus komt als het meest bijzondere werk kunt u eind augustus vernemen tijdens het gratis toegankelijke festival.

Toonzetters, 28 en 29 augustus, Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam. Meer informatie: www.toonzetters.nl

Componiste Seung-Ah Oh 'De rol van slagwerk is extreem belangrijk'

Componiste Seung-Ah Oh schreef zich in voor Toonzetters, omdat haar werk dan kans maakte opnieuw te worden uitgevoerd. Met JungGa dingt ze nu, samen met Aliona Yurtsevich en Wilbert Bultink mee naar de Buma Toonzetters Prijs.

'Mijn uitgever zei dat ik moest reageren', vertelt de Zuid-Koreaanse componiste vanuit Oberlin, Ohio, waar ze momenteel compositie doceert aan het Oberlin Conservatory of Music. 'Het idee dat JungGa opnieuw zou worden gespeeld, vond ik geweldig. Zo kan een breed publiek mijn werk horen. Toonzetters is een prachtig initiatief, want het is vrij lastig om mogelijkheden te creëren om je werk uit te laten voeren.' Samen met haar man, componist Peter Adriaansz, eindigde ze bij de laatste tien. Onlangs werd Seung-Ah Oh geselecteerd als één van de drie overgebleven genomineerden die kans maakt op de Buma Toonzetters Prijs 2010 van 10.000 euro. Alleen Seung-Ah Oh, Aliona Yurtsevich en Wilbert Bultink dingen nog mee voor de prijs; zij zijn de winnaars van de drie categorieën 'Ensemblewerken', 'Tot vijf uitvoerenden' en 'Orkest of Kamerorkest'.

Seung-Ah Oh (1969) studeerde aan de Ewha Woman's University in Seoul, het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en de Brandeis University in Waltham, Massachusetts. Haar muziek is zeer divers qua stijl en genre en wordt uitgevoerd in Azië, de Verenigde Staten en Europa. Naast kamermuziek, vocale werken en ensemblewerken omvat haar oeuvre

composities voor muziektheater. Opvallend is dat haar Koreaanse afkomst daarbij telkens een belangrijke rol speelt. Zo schreef ze bijvoorbeeld Words and Beyond: Hwang Jin-Yi (2008), een muziektheaterstuk gebaseerd op de zestiende-eeuwse Koreaanse historische figuur Hwang Jin-Yi. Hierbij is de vocale partij geïnspireerd op de Koreaanse zangtechniek ChongKa, dat zich kenmerkt door extreem uitgerekte lettergrepen en een zeer beheerst vibrato. JungGa (2009) is eveneens gebaseerd op een traditionele Koreaanse zangtechniek. Essentieel voor de JungGa-techniek zijn de lang aangehouden tonen met verschillende typen versieringen en specifiek aangegeven vibrati op vaste momenten in de muziek. De slagwerk-instrumenten geven in repeterende patronen de structuur van de liedvorm aan. Oh: 'De rol van slagwerk is in deze compositie extreem belangrijk. Net als in Koreaanse muziek, waar in elk solostuk slagwerk klinkt.' Deze specifieke eigenschappen van Koreaanse muziek verwerkt Oh bij JungGa op organische wijze in het ensemble. Daarbij fungeert de hobo als de ideale vertolker van de vocale JungGa-techniek. 'Je ziet een westerse hobo, maar het klinkt anders', zegt de componiste. 'Het doet veel eerder denken aan een Koreaanse Piri, een dubbelriet instrument.' Het resultaat: een

eigen concert voor hobo/musette met een prominente slagwerkpartij, dat herinnert aan Koreaanse muziek. Oh: 'Ik probeerde een stuk te schrijven waarin niet-westerse elementen de essentie van het muzikale onderwerp worden.' Ze schreef het werk voor Ernest Rombout, de hoboïst van het Nieuw Ensemble. Een gezelschap waar de componiste al sinds haar studietijd mee samenwerkt, en dat JungGa ook tijdens Toonzetters zal uitvoeren. Sinds 2001 woont Seung-Ah Oh in Nederland - en nu tijdelijk in Oberlin, Ohio -, waar de klassieke-muziekwereld totaal verschilt van de Zuid-Koreaanse. 'Nederland is een mekka voor hedendaagse muziek. De mogelijkheden zijn legio en jonge componisten krijgen veel kansen om zich te ontwikkelen. In Zuid-Korea is het zeer moeilijk om een carrière te beginnen als componist. De muziekscene is heel gesloten en de oude garde heeft een absolute monopoliepositie.' Op de vraag waarom ze de Buma Toonzetters Prijs zou moeten winnen, zegt Oh: 'Het is een grote eer om in de top 3 te belanden. Een winnaar kiezen lijkt mij lastig, want het is appels met peren vergelijken. Maar ik ben erg blij dat mijn stuk opnieuw wordt gespeeld.'

Componiste Aliona Yurtsevich

‘Muziek is mijn fundamentele drijfveer’

Aliona Yurtsevich is van alle markten thuis. Ze studeerde piano en is geïnteresseerd in tekenen, sculptuur, design, fotografie en film. Maar in componeren komt alles samen. Voor Toonzetters stuurde ze haar werk *Viaggio Interiore [Awakening of Alice]* in.

‘Het is erg belangrijk om nieuwe werken van hedendaagse componisten te promoten’, vindt Aliona Yurtsevich. ‘Door Toonzetters komt een groter publiek ermee in aanraking.’ De in Minsk, Wit-Rusland, geboren componiste deed met *Viaggio Interiore [Awakening of Alice]* een gooi naar de Buma Toonzetters Prijs 2010 en eindigde prompt in de top 3. Yurtsevich is winnaar in de categorie ‘Tot vijf uitvoerenden’ en maakt kans op de prijs van 10.000 euro. Op 29 augustus zal tijdens het slotconcert van Toonzetters de winnaar bekend worden gemaakt: Aliona Yurtsevich, Wilbert Bulsink of Seung-Ah Oh.

Aliona Yurtsevich (1970) studeerde klassieke piano en pedagogie aan het conservatorium van Minsk. In 1993 verhuist ze naar New York, waar ze zich richt op multimedia, experimentele kunst en design. Muziek blijft echter altijd een uitgangspunt in haar werk, want daarin komt alles samen. Haar passie voor muziek brengt haar in 2006 naar Nederland, om compositie te studeren aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht. In 2007 behaalt ze haar Master of Arts Composition in Contexts, om haar studie te vervolgen tot Master of Music (2009)

bij Barbara Woof, Marcel Wierckx en Yannis Kyriakides aan hetzelfde instituut. Als componist en klankkunstenaar onderzoekt ze hoe de traditionele uitvoeringspraktijk gecombineerd kan worden met live elektronica en klankspatialisatie. Door haar multidisciplinaire achtergrond neigt haar werk naar experimenteel multimediaal klanktheater. Hierbij ligt de nadruk op de visuele aspecten van geluid en de theatrale elementen van de uitvoering. Aanvullende media worden vanaf het begin van het creatieve proces organisch ingebed in de partituur. Yurtsevich schrijft werken voor kamerensembles en solo-instrumenten en maakt muziek voor films, installaties en dans. Haar werk is uitgevoerd in Nederland, Italië, Hongarije en de Verenigde Staten.

Viaggio Interiore [Awakening of Alice] (2009) is een compositie voor sopraan, harp, acterend percussionist, twee blokfluiten en elektronica. Het is een reis door de eigen geest. Het contrast tussen harmonie en chaos refereert aan een oude filosofische vraag: wat is droom en wat is werkelijkheid? De tekst is deels gebaseerd op *Alice's Adventures in Wonderland* van Lewis Carroll. Terwijl

de sopraanpartij effectief communiceert door middel van klanken die gedeconstrueerde woorden lijken - als een lied zonder woorden -, is van de spreekstem weinig betekenisvolle communicatie te verwachten. Het stuk is oorspronkelijk geschreven voor de Utrechtse Nicolaïkerk, waarbij de fysieke ruimte een van de belangrijkste inspiratiebronnen vormden om muzikale ruimte in het werk te creëren. *Viaggio Interiore* heeft een rijke interne, visuele wereld. ‘De klankwereld van de compositie nodigt de luisteraar uit om het simpelweg te ervaren.’ Het werk kan beschouwd worden als een *Gesamtkunstwerk*, een ideaal samenspel van alle kunsten. In het stuk gebruikt Yurtsevich verschillende artistieke talen en diverse expressievormen, die allemaal een relatie met elkaar aangaan. ‘Een componist is een beeldhouwer, architect, ontwerper, regisseur en dramaturg tegelijkertijd. Ik zoek altijd naar hetzelfde - verhaal, continuïteit, balans en vorm -, in welke discipline ik ook werk’, vertelt Yurtsevich. ‘Muziek is mijn fundamentele drijfveer. Iemand gaf eens een keer complimenten over een tekening die ik had gemaakt en zei: “Er zit zoveel muziek in jouw werk!”’

Componist Wilbert Bulsink

‘Ik wil mijzelf steeds uitdagen’

Half mei vertrok Wilbert Bulsink vanuit Nederland om via Scandinavië, de Baltische Staten en Wit-Rusland naar Istanbul te fietsen. Een toepasselijk einddoel, want de componist stuurde *Koranfragment* in voor Toonzetters 2010.

Hij is net de grens tussen Noorwegen en Zweden over gefietst. Twee jaar geleden maakte componist Wilbert Bulsink plannen voor een lange reis. ‘Het gaat niet zozeer om de muziek in de landen die we doorkruisen, maar vooral om de manier waarop je het land en het landschap beleeft. Per fiets is dat geheel anders dan per bus of auto. Tijdens de reis neem ik elke dag geluiden op om er later misschien nog iets mee te doen.’ De avontuurlijke componist schreef zich voor Toonzetters in, was winnaar van de categorie ‘Orkest of Kamerorkest’ en maakt, samen met Seung-Ah Oh en Aliona Yurtsevich, kans op de Buma Toonzetters Prijs. ‘Het festival is een heel goed initiatief om hedendaagse werken extra te belichten’, zegt Bulsink. Dat Toonzetters een internationale jury onder voorzitterschap van Lucas Vis heeft samengesteld, vindt de componist ook aantrekkelijk. ‘Zo bouw je een connectie op met buitenlandse festivalprogrammeurs. Over het algemeen is het lastig om aansluiting te vinden met het buitenland. En dat is jammer want er heerst een hele andere muziekcultuur, wat juist interessant is voor jonge componisten.’

Wilbert Bulsink (1983) studeerde piano bij Ton Hartsuiker en Gert-Jan Vermeulen, in-

strumentatie bij Theo Verbey en compositie bij Daan Manneke, Wim Henderickx en Theo Loevendie. Daarnaast studeerde hij elektronica bij Kees Tazelaar, Jorrit Tamminga en Jos Zwaanenburg. In 2008 sluit hij zijn studie compositie met onderscheiding af. Tijdens zijn studie is Bulsink actief als kerkorganist en als toetsenist/arrangeur in de rockband Magic Fish. Hij schreef onder meer het orkestwerk *Ontdekkingen* (1999), de multimedialperformance *The Expected* (2006) en *Air (an eternal music)* (2007). Bulsink voldoet niet aan het stereotiepe beeld van een componist. Naast Bach, Stravinsky, Mahler en Ligeti houdt hij van alternatieve rockmuziek, zoals Radiohead en Motorpsycho. Zijn helden wisselen telkens: ‘Het is zaak om zelf uit te vinden wat je in deze wereld voor nieuws zou kunnen bijdragen.’

Koranfragment (2009) is gebaseerd op eeuwenoude Korangeschriften die Bulsink in 2007 zag in het Museum für Islamische Kunst in Berlijn. ‘Ik was onder de indruk van de grafische schoonheid van het 9de-eeuwse Koefische schrift. Van de sensualiteit, de prachtige strakheid en het ritme van de letters. Daar moet ik muziek van maken, dacht ik. Het was in dezelfde tijd dat Geert Wilders

de Koran betitelde als een fascistoïde boekwerk.’ Lange tijd wist de componist niet wat het fragment betekende dat hem inspireerde tot de compositie. Dat deed ook niet ter zake, vond hij. Later liet hij het toch vertalen. Het bleek een (deel van een) soera te zijn uit de Koran, die afsluit met een soort kalenderwijsheid: ‘...noch zullen zij gespaard worden. Wend je dus van hen af en wacht af. Zij wachten ook af. De (levens)omstandigheden zijn geluk(kigheid) en beproeving.’ In april 2009 werd *Koranfragment* uitgevoerd door het Orkest van het Conservatorium van Amsterdam onder leiding van Ed Spanjaard. ‘Het klonk meteen prachtig’, vertelt Bulsink enthousiast. ‘Het is één van de beste stukken die ik heb geschreven.’ De manier van componeren varieert bij Bulsink. ‘Ik heb geen vaste manier van schrijven, maar kijk ongedwongen rond naar wat ik ontdek of tegenkom. Dat kunnen geluiden zijn, een gesprek, het ritme van een jongleur of een notenreeks. Ik wil mijzelf steeds blijven uitdagen.’ Aan uitdagingen geen gebrek. Eerst maar eens heelhuids Istanbul bereiken en op 29 augustus de uitslag van Toonzetters horen.